

**Slovenská zvaračská spoločnosť
spolu s partnermi**
The Slovak Welding Society together with its partners

ZBORNÍK

42. medzinárodná konferencia ZVÁRANIE 2014

BOOK
42. International Conference WELDING 2014

12. – 14. november 2014

Tatranská Lomnica, Vysoké Tatry, Slovenská republika

November 12 – 14, 2014, Tatranská Lomnica, High Tatras, Slovak Republic

Slovakia

SAG Elektrovod

Názov: **Zborník z 42. medzinárodnej konferencie ZVÁRANIE 2014**

Vydal: **Slovenská zvaračská spoločnosť**
člen Zväzu slovenských vedeckotechnických spoločností
člen Medzinárodného zvaračského inštitútu – IIW
Koceľova 15
815 94 Bratislava
Slovenská republika

e-mail: szs@centrum.sk, zvaranie@centrum.sk
web: www.szswelding.eu

Publikácia je vydaná v rámci osláv Týždňa vedy a techniky na Slovensku 2014

Pre internú potrebu Slovenskej zvaračskej spoločnosti.

Zostavil: Ing. Helena RADIČOVÁ, PhD.

Tlač: Slovenská zvaračská spoločnosť

Vydanie: Prvé, november 2014

Rozsah: 124 strán
+ príloha CD Zborník prednášok ZVÁRANIE 2014

Náklad: 250 ks

ISBN: 978 - 80 - 89296 - 17 - 0
EAN: 9788089296170 čiarový kód

Copyright: © SZS 2014

Za jazykovú a obsahovú stránku príspevkov zodpovedajú autori.
Príspevky neboli redakčne upravené.

Experimentálne merania reziduálnych napätí vo zvaroch ocelí pre prácu za vysokých teplôt

*Experimental measurements of residual stresses in welding of steels
operating at high temperatures*

Mgr. Vukić Lazić, PhD. ²⁾, **Mgr. Ružica Nikolić, PhD.** ^{1, 2)},
Mgr. Branislav Hadzima, PhD. ¹⁾, **Mgr. Srbislav Aleksandrović, PhD.** ²⁾,
Mgr. Dušan Arsić ²⁾, **Mgr. Milan Djordjević** ²⁾

Organizácia / Organization:

¹⁾ Reserach Center, University of Žilina, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, Slovensko

²⁾ Faculty of Engineering, University of Kragujevac, Sestre Janjić 6, 34000 Kragujevac,
Serbia

Phone.: Corresponding author 00421 948 610 520

E-mail:

ruzicarnikolic@yahoo.com

Abstrakt:

Článok sa zameriava na proces experimentálnych meraní reziduálnych napätí počas sústruženia čelných plôch ocelových súčastí určených na výrobu kovacích zápustiek. Tieto ocele sú určené k použitiu za vysokých teplôt. Majú extrémny sklon k samozakaleniu a majú nízku tepelnú vodivosť a sklon k nerovnomernému ohrevu. Kvôli týmto vplyvom sa objavujú prídavné napätia, ktoré, ak prekročia medzu klzu základného materiálu, môžu viesť k vzniku deformácií a prasklín. Existuje množstvo metód na zníženie týchto reziduálnych napätí. Relaxácia je aplikovaná, aby sa znížil stupeň prídavných napätí a došlo k žiaducej zmene martenzitickej štruktúry do štruktúry vhodnejšej, zabezpečujúc tak zároveň dobré mechanické vlastnosti povrchovo spracovaných vrstiev. Výsledky prezentovaných výskumov môžu byť zvyčajne aplikované v praxi, rovnako pre výber optimálnych opravárenských technológií, ako aj pre určenie typu a režimu tepelného spracovania.

Abstract:

In the paper is described a procedure for experimental measurements of residual stresses during the reparatory hard facing of models made of steel aimed for manufacturing the forging dies. Those steels are aimed for operating at elevated temperatures. They are extremely prone to self-hardening and especially sensitive to localized heat input. Because of those influences appear residual stresses, which, if superseded the yield stress of the base metal, can lead to appearance of deformations and cracks. Numerous methods exist for reducing the residual stresses. Relaxation is used in order to reduce their level and to transfer the martensitic structure into the more favorable ones, while preserving the good mechanical properties of the hard faced layers. Results of presented investigations can be usefully applied in practice, both for selecting the optimal reparation technology and for defining the type and regime of the heat treatment.

